

ÅRSRAPPORT

2014

**NORD-HÅLOGALAND
BISPEDØMMERÅD**

Innhold

1 LEDERS BERETNING	3
2 INTRODUKSJON TIL VIRKSOMHETEN OG HOVEDTALL	5
2.1 Omtale av virksomheten og samfunnsoppdraget	5
2.2 Omtale av organisasjon	6
2.3 Organisasjonsstruktur	7
3 ÅRETS AKTIVITETER OG RESULTATER	8
3.1 Gudstjenesteliv	8
3.1.1 Den norske kirke som folkekirke og oppslutningen om denne	8
3.1.2 Kommentar til kirkemøtets strategiske mål.....	11
3.1.3 Kunst- og kulturuttrykk i kirken	12
3.1.4 Samisk kirkeliv	12
3.1.4 Kvensk kirkeliv	16
3.2 Dåp og trosopplæring	17
3.2.1 Trosopplæringstilbud 0-18 år	17
3.2.2 Ung i kirken.....	19
3.3 Kirke og samfunn	21
3.3.1 Diakoni	21
3.3.2 Kultur	24
3.3.3 Kirken og publisering på internett.....	25
3.4 Rekruttering og frivillighet	26
3.4.1 Prestetjenesten	26
3.4.2 Veien til prestatjeneste – VTP	27
3.4.3 Rekruttering til annen vigslet tjeneste	28
3.4.4 Frivillighet.....	28
4 STYRING OG KONTROLL I VIRKSOMHETEN	30
5 VURDERING AV FRAMTIDSUTSIKTER	33
6 ÅRSREGNSKAP	35

1 LEDERS BERETNING

Året 2014 har vært preget av en spennende, ressurskrevende og engasjerende prosess med nominasjon og valg av biskop. Kirkerådet hadde lagt sitt møte 24.-25. september til Tromsø hvor Olav Øygard ble tilsatt som biskop i Nord-Hålogaland bispedømme, den 7. biskop etter at Nord-Hålogaland bispedømme ble opprettet. Offentliggjøringen av tilsettingen var 25. september.

Vigslingsgudstjenesten var fastsatt til søndag 9. november i Tromsø domkirke. H.M.K. Harald var til stede ved vigslingen og den påfølgende mottakelsen med 250 inviterte gjester fra inn og utland. Biskop Olav Øygard hadde sin første arbeidsdag som biskop 10. november og første visitas 19-23. november i Grønnåsen menighet.

Tidligere biskop i Nord-Hålogaland bispedømme Per Oskar Kjølås hadde sin avskjedsgudstjeneste 24. august i Tromsø domkirke med påfølgende mottakelse for inviterte gjester.

Bispedømmerådet har i 2014 gjennomført 9 møter og behandlet 103 saker. Som en følge av bispenominasjonsprosessen har bispedømmerådet i 2014 gjennomført flere møter enn tidligere år. Antall utlyste stillinger er 21 og antall tilsetninger er 11. Ved årsskiftet er det 13 ledige prestestillinger. Dette sammen med de store endringene i kirkeordningen samt den forestående kommunereformen gjør at man i hele bispedømmet opplever at mye er i endring.

Kirkemøtet vedtok ny visjon i 2014 «Mer himmel på jord». Bispedømmerådet har startet arbeidet med sitt eget visjonsdokument bygd på denne visjonen. Vi registrerer at folkekirken fortsatt står spesielt sterkt i Nord-Hålogaland bispedømme.

Årets rapportering mangler tall fra 12 sokn i bispedømmet. Derfor blir en del av summene vanskelig å tolke. Det ser ut som om antallet deltakere pr. gudstjeneste og antall dømte holder seg stabilt. Vi registrerer en økning i antall konfirmanter. Nedgangen i antall dåp på nasjonalt nivå vil også utfordre Nord-Hålogaland bispedømme. Biskopen har satt ned et utvalg som skal finne tiltak for å hindre denne nedgangen. Antallet kirkelige konfirmanter var økende fra 2012-2013, Dersom vi korrigerer for de menighetene vi mangler tall fra, ser det ut for at økningen her har fortsatt. Ca 85% av de dømte blir konfirmert. Dette er med og bekrefter at folkekirken har en sterk posisjon blant befolkningen i Nord-Hålogaland bispedømme.

Alle menighetene i bispedømmet er nå med i trosopplæringsarbeidet. Mange menigheter arbeider fortsatt med å utarbeide planer, men vi registrerer at det er en fin økning i antall timer trosopplæringstilbud. I vårt bispedømme er det en stor utfordring å kunne tilby et reelt trosopplæringstilbud til alle. Tilskuddene til trosopplæring gis i forhold til antall medlemmer i aktuell alder (0-18 år), og tar ikke høyde for avstander og bosetningsmønster. Dette medfører at vi flere steder får små stillinger som det er vanskelig å rekruttere til, og som det til dels er vanskelig å utnytte på en god måte.

Vår ungdomssatsing har en liten økning i oppslutningen. Denne satsingen er en viktig side ved rekrutteringen. Både ungdomsrådet og ungdomstinget er viktige rekrutteringssteder for kirkelig utdanning.

Siden 2013 har antallet menigheter med lokal plan for diakoni hatt en økning. Det arbeides målrettet med å stimulere menighetene til å utarbeide slike planer. Dette er krevende når det lokale soknet ikke har egen diakon.

Vi er i vårt tredje år med målrettet arbeid i forhold til overgrepfeltet. Ved årsskiftet var det 17 sokn som hadde vedtatt «Sjekkliste for forebygging av seksuelle krenkelser i menigheten». Målet er at alle menigheter har vedtatt en slik sjekkliste ved utgangen av 2015.

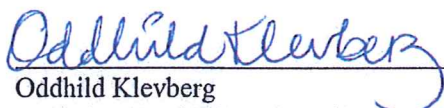
Arbeidet med samisk kirkeliv har stor prioritet. Manglende rapportering gjør at det er vanskelig å ha klare konklusjoner av tallene, men vi kan likevel registrere at andelen menigheter som har samisk språk og innhold i sine gudstjenester har økt fra 13 til 25. Det er en styrket bevissthet om bruken av samisk språk blant bispedømmerådets ansatte. I løpet av året er det gjennomført besøk i prostiene og gitt prestene kurs i å lese enkle, sentrale tekster på samisk. Dette har gitt flere av prestene i bispedømmet frimodighet til å bruke språket i en begrenset grad.

Rekrutteringsarbeid er viktig og krevende. Vår målsetting om å øke antall studenter på VTP er ikke nådd dette året. Vi må drive et aktivt og systematisk arbeid i forhold til studiesteder, og å vi må i økende grad rekruttere vikarer som ikke bor i bispedømmet. Dette er krevende, og vi ser at det blir stadig mer utfordrende når de store årskullene med prester nå etter hvert blir pensjonister.

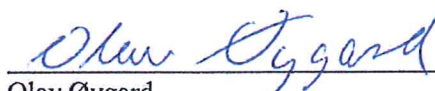
I 2014 ble det ansatt 2 kvinnelige proster i bispedømmet. Per dags dato er det 3 kvinnelige proster av totalt 9 proster i bispedømmet. Dette er en meget positiv utvikling, og et tegn på at nå har vår kirke mange kvinnelige prester som har skaffet seg erfaring og kompetanse som gjør dem velegnet til prostetjeneste.

Det er gledelig å registrere at vårt bispedømme har mange meget dyktige medarbeidere og frivillige som gjør en stor innsats slik at vi fortsatt kan være en åpen og inkluderende folkekirke. Det satses målbevisst på kompetanseutvikling, og bispedømmets rause etterutdanningsordninger og fokus på kompetansehevede tiltak bidrar positivt både til rekruttering og til kompetanse blant alle ansatte.

Tromsø, 27.02.2015

Oddhild Klevberg
nestleder, Nord-Hålogaland bispedømmeråd

Olav Øygard
biskop

Fotograf: Yngve Blomli

2 INTRODUKSJON TIL VIRKSOMHETEN OG HOVEDTALL

2.1 Omtale av virksomheten og samfunnsoppdraget

Hålogaland bispedømme ble utskilt fra Nidaros bispedømme i 1804. Inntil 1952 omfattet bispedømmet Nordland, Troms og Finnmark fylker. Nord-Hålogaland bispedømme ble opprettet i 1952 ved at Hålogaland bispedømme ble delt og er ett av 11 bispedømmer i Norge. Bispedømmerådet har 11 medlemmer inkludert nordsamisk representant. Sammen med de andre bispedømmerådene utgjør rådet Kirkemøtet. Biskopene utgjør Bispemøtet. I perioden fra 1952 til i dag har Nord-Hålogaland bispedømme hatt 7 biskoper.

Tilknytningsform

Nord-Hålogaland bispedømme er underlagt Kulturdepartementet og er i avgrensede saker underlagt Kirkemøtet.

Myndighet og ansvarsområde

Myndighet og ansvarsområde for biskop og bispedømmerådet følger blant annet av Kirkeloven, gravferdsloven, tjenesteordning for biskop og menighetsprest. Tilsettingsreglementet samt økonomiinstruksen og tildelingsbrev er også viktige dokument som sier mye om myndighet og ansvarsområde.

Bispedømmet blir ledet av to organ, Biskopen og Bispedømmerådet med felles administrasjon ledet av stiftsdirektør. Kontorsted er i Tromsø.

Bispedømmerådet skal ha sin oppmerksomhet rettet mot alt som kan vekke å nære det kristne livet i menighetene. Rådet skal fremme samarbeid mellom de ulike menighetsråd og andre lokale grupper innen bispedømmet. Bispedømmet fordeler statlig tilskudd til trosopplæring og særskilte stillinger innen diakoni og undervisning. Bispedømmet kan opprette og nedlegge stillinger innenfor tildelt ramme. Bispedømmerådet tilsetter proster, menighetsprester, prostiprester samt fengselsprest og studentprest. I tillegg er bispedømmerådet arbeidsgiver for de tilsatte ved bispedømmekontoret. Biskopen leder prestatjenesten og stiftsdirektør er utøvende myndighet for bispedømmerådet og er daglig leder for bispedømmeadministrasjonen.

Overordnet mål

Bispedømmeråd og biskop har lagt til grunn de mål og føringer som er gitt av departementet, Kirkemøtet og Kirkerådet. Visjonsdokumentet samt handlingsplanen for bispedømmet legges også til grunn for virksomheten og aktivitetene.

Kirkemøtet vedtok ny visjon i 2014 «Mer himmel på jord». Bispedømmerådet har startet arbeidet med sitt visjonsdokument bygd på denne visjonen.

De områdene som er mest synlige er:

- Prestetjeneste
- Gudstjenester og kirkelige handlinger
- Dåp, trosopplæring og undervisning
- Kirkemusikk og kultur

- Diakoni
- Misjon
- Tilskuddsforvaltning, godkjenningssaker og oppgaver knyttet til gravferdslov og forskrift.

Nord-Hålogaland bispedømme ønsker å være folkekirke der folk bor.

Samarbeid med andre

I Nord-Hålogaland bispedømme er det 66 sokn fordelt på 43 kommuner. Troms fylke består av 24 kommuner og Finnmark fylke består av 19 kommuner.

Bispedømmet har samarbeid med kristelige organisasjoner og har et formelt samarbeid med misjonsorganisasjonene som er tilknyttet SMM (samarbeid for menighet og misjon).

2.2 Omtale av organisasjon

Ledelsesstruktur

Nord-Hålogalands biskop og bispedømmeråd har felles administrasjon som er lokalisert til Tromsø. I bispedømmet er det 9 prosti, som hver ledes av en prost. Hvert prosti er eget tjenesteområde for prestene. Proster og prester er lokalisert på lokale menighetskontor sammen med menighetenes/fellesrådenes stab. Nord-Hålogaland bispedømmeråd er også arbeidsgiver for samiske kirketolker, 5 deltidsstillinger, lokalisert til Tana, Karasjok, Kautokeino, Masi og Kåfjord.

De øvrige kirkelige tilsatte har i hovedsak fellesrådet som sin arbeidsgiver. Bispedømmekontoret er organisert i to avdelinger, drift og kirkefag, med hver sin avdelingsleder.

Antall ansatte og årsverk fordelt på henholdsvis prestedtjenesten og annen virksomhet

I Nord-Hålogaland bispedømme har 93 stillingshjemler på presteskaper, 14 stillingshjemler ved bispedømmekontoret og 5 deltids stillingshjemler for samiske kirketolker. Av etatsstatistikken pkt. 5.1 fremgår årsverkfordelingen, hvor totalt 95,6 årsverk er fordelt på 81,4 årsverk for presteskaper og 14,2 årsverk ved bispedømmekontoret. Differansen er et resultat av forskjellen mellom rammen og aktive stillinger på rapporteringstidspunktet.

Lokalisering

Nord-Hålogaland bispedømme er geografisk sammenfallende med Troms- og Finnmark fylke samt Svalbard. Antall innbyggere i Troms og Finnmark er 238 687. Av disse er 188 916 innbyggerne medlemmer av Den norske kirke. Dette utgjør 79,15 % av befolkningen i bispedømmet. Landsgjennomsnittet er 74,9%. Antall innbyggere på Svalbard inngår ikke i disse tallene.

2.3 Organisasjonsstruktur

Volumtall for bispedømmet:

Prosti	Ant. sokn	Medl. i DNK	Ant. innb.
Tromsø domprosti	11	56 703	74 696
Trondenes prosti	13	26 201	33 243
Senja prosti	6	16 411	19 487
Indre Troms prosti	7	16 626	19 670
Nord-Troms prosti	6	14 057	16 034
Alta prosti	4	17 812	21 970
Hammerfest prosti	8	13 953	18 423
Indre Finnmark prosti	6	11 270	13 347
Varanger prosti	5	15 883	21 817
Sum	66	188 916	238 687

Utvalgte volumtall:

Tabellen viser volumtall for bispedømmets aktiviteter siste 3 år.

Volumtallene kommenteres nærmere i del III.

Volumtall for bispedømmet	2012	2013	2014
Antall døpte	1 904	1 862	1 619
Antall konfirmerte	2 108	2 140	1 839
Antall kirkelige vigslar	433	399	375
Antall kirkelige gravferder	1 866	1 960	1 656
Antall gudstjenester totalt	4 422	4 267	3 643
Samlet antall gudstjenestedeltakere	312 465	319 675	262 916

Kilde: SSB

Utvalgte nøkkeltall fra Årsregnskapet:

Tabellen viser nøkkeltall basert på informasjon fra del VI Årsregnskapet, for de 3 siste år.

Nøkkeltall for årsregnskapet	2012	2013	2014
Antall årsverk	96,4	95,2	95,6
- herav i prestejeneste	80,4	80,1	81,4
Samlet tildeling post 01	76 163 000	79 246 000	81 282 000
Utnyttelesgrad post 01	100,3 %	98,3 %	98,4 %
Driftsutgifter	76 376 335	77 921 155	79 999 196
Lønnsandel av driftsutgifter	80,3 %	79,1 %	80,2 %
Andel lønn brukt i prestejenesten	70,7 %	69,4 %	70,3 %
Lønnsutgifter per årsverk	636 205	647 433	671 491

3 ÅRETS AKTIVITETER OG RESULTATER

Den norske kirkes samfunnsoppdrag er å være en landsdekkende folkekirke. Den skal ha en oppslutning som bekrefter dens karakter som folkekirke og den skal være organisert i samsvar med demokratiske prinsipper og verdier. Den norske kirke skal tilby trosopplæring til alle døpte barn.

Nord-Hålogaland bispedømme har i sin årlige rapport redegjort for oppnådde resultater i forhold til fastsatte mål.

Tallene er i hovedsak innhentet fra SSB som opplyser at tallene for 2012 og 2013 bygger på fullstendig innrapportering fra soknene i Nord-Hålogaland. Tallene for 2014 er hentet pr. 6.2. 2015. Det mangler statistikk fra 12 menigheter, noe som utgjør 18,18 % av bispedømmets 66 sokn. Dette er en vesentlig årsak til at tallmaterialet i mange sammenhenger viser en markant nedgang fra 2013 til 2014.

Vi finner likevel at tallene er konsistent i forhold til de to foregående år når man korrigerer for den manglende innrapporteringen for 2014.

Ser man på antall deltakere pr. gudstjeneste og antall dåp synes oppslutningen å holde seg stabil. Antall konfirmerte og antall kirkelige gravferder viste en stigning fra 2012 til 2013.

Nord-Hålogaland bispedømmeråd mener at ressursbruken i 2014 har vært effektiv. Vi er samlet sett fornøyd med årets resultater og måloppnåelse. I de neste avsnittene oppsummeres resultater og måloppnåelse i 2014.

3.1 Gudstjenesteliv

3.1.1 Den norske kirke som folkekirke og oppslutningen om denne

Mål: Den norske kirke skal være en landsdekkende, lokalt forankret kirke
Indikator: *Gudstjenestefrekvens på søn- og helligdager*

Målet er nådd.

Gudstjenester på søn- og helligdager

	2012	2013	Endring 2012-2013	2014
Antall gudstjenester	3 071	2 965	-3,5 %	2 403
Antall deltakere	227 948	235 391	3,2%	192 849
Antall deltakere pr. gudstjeneste	74	79	6,8 %	80

Kilde: SSB

Gudstjenestedeltakelse, alle gudstjenester

	2012	2013	2014
Antall gudstjenester	4 422	4 267	3 643
Antall deltakere	312 465	319 675	262 916
Antall deltakere pr. gudstjeneste	71	75	72

Kilde: SSB

Tallmaterialet som foreligger for de sokn som har levert inn tall for 2014 gjør det mulig å foreta en reell sammenligning for årene 2012-2013 på sokne/kommunenivå. Det foreligger fullstendige tall fra Domprostiet, Alta og Trondenes. Disse utgjør 53,3 % av medlemmene i bispedømmet.

Tromsø Domprosti	2012	2013	2013
Gudstjenester totalt	653	653	668
Deltakere, gudstjenester totalt	62670	63201	67830
Gudstjenester søn- og helligdager	533	522	544
Deltakere, gudstjenester søn- og helligdag	51716	53491	51812

Tallene viser stabilitet både når det gjelder antall gudstjenester og oppslutning. Det totale antallet gudstjenester er steget i perioden. Det samme gjelder antall deltakere pr. gudstjeneste.

Trondenes prosti*	2012	2013	2014
Gudstjenester totalt	-	835	821
Deltakere, gudstjenester totalt	-	53022	50680
Gudstjenester søn- og helligdager	-	395	360
Deltakere, gudstjenester søn- og helligdag	-	29038	28057

*= SSBs nettsider inneholder ikke data for 2012

Tallene viser en liten nedgang i antall gudstjenester. Den gjennomsnittelige deltakelse holder seg stabil.

Alta prosti	2012	2013	2014
Gudstjenester totalt	390	322	433
Deltakere, gudstjenester totalt	28326	33368	31980
Gudstjenester søn- og helligdager	255	261	232
Deltakere, gudstjenester søn- og helligdag	18975	25910	20657

Tallene for Alta viser sælig stor oppslutning i 2013, noe som skyldes at Nordlyskatedralen ble innviet 10. februar. Kirken samlet mange besøkende. 2014 viser en liten nedgang, men tallene er likevel høyere enn for 2012. Det samme gjelder antall deltakere ved gudstjenestene.

Når det gjelder utviklingen i bispedømmets øvrige prosti tyder statistikken på at gudstjeneste tallene holder seg stabile. Det samme gjelder oppslutningen om gudstjenestene. Selv om gudstjenestetallene varierer noe, er det gjennomsnittelige besøk ved hver gudstjeneste stabilt. I de få tilfeller der det har vært nedgang i antall gudstjenester og samtidig nedgang i gudstjenestedeltakelse, skyldes dette enten reduksjon p.g.a. fellesrådets økonomi eller vakanse i prestestillingene.

Tallene viser at målet om å være en landsdekkende, lokalt forankret kirke er nådd.

Mål: Den norske kirke skal ha en oppslutning som bekrefter dens karakter som folkekirke
Indikatorer: Prosentvis endring i gudstjenestedeltakelse
 Prosentvis endring i antallet kirkelige vigslers
 Kirkelige gravferder av antall døde

Volumtall for bispedømmet	2012	2013	Pst.endring fra 2012	2014
Antall døpte	1 904	1 862	-2,2 %	1 619
Antall konfirmerte	2 108	2 140	1,5 %	1 839
Antall kirkelige vigslers	433	399	-7,9 %	375
Antall kirkelige gravferder	1 866	1 960	5 %	1 656

Kilde: SSB

Volumtallene er innhentet fra SSB, og viser i likhet med tabellen for gudstjenester en markant nedgang fra 2013 til 2014. Også i dette tilfelle er årsaken at det manglet innrapportering, slik at tallene for hele bispedømmet gir lite mening. De følgende tabellene viser utviklingen i de prostene der tallmaterialet er fullstendig.

Domprostiet	2012	2013	2014
Døpte	541	522	546
Konfirmerte	548	550	539
Kirkelige vigslers utført	120	109	122
Kirkelige gravferder utført	379	401	431

Trondenes prosti*	2012	2013	2014
Døpte	-	256	287
Konfirmerte	-	325	281
Kirkelige vigslers utført	-	46	56
Kirkelige gravferder utført	-	262	282

*= SSBs nettsider inneholder ikke data for 2012

Alta prosti	2012	2013	2014
Døpte	224	230	227
Konfirmerte	239	236	251
Kirkelige vigslar utført	67	65	60
Kirkelige gravferder utført	141	153	153

Tallene for de tre prostiene viser stor stabilitet når det gjelder kirkelige handlinger. Tallene for de enkelte sogn viser at utviklingen i tabellene er representativ for bispedømmet som helhet. Dette viser at folk i stor grad benytter kirkens tjenester ved konfirmasjon og gravferd.

SSBs statistikk for 2012 og 2013 viser tall for døpte i prosent av antall fødte, og konfirmerte i prosent av 15-åringar. Tallene for døpte i prosent av antall fødte holder seg stabile. Det samme gjelder konfirmerte i prosent av 15-åringar.

Basert på tallmaterialet for Nord-Hålogaland kan vi si at kirken fortsatt innfrir målet om å være en landsdekkende lokalt forankret kirke. Oppslutningen om de kirkelige handlingene bekrefter kirkens karakter som folkekirke.

3.1.2 Kommentar til kirkemøtets strategiske mål

Kirkemøtets resultatmål i forhold til gudstjenestelivet

Mål: Gudstjenestelivet blomstrer

Indikator: *Oppslutningen om gudstjenesten øker*

Gudstjenestetilbudet holdes oppe

Flere velger kirkelig vigsel

Oppslutningen om kirkelig gravferd holdes oppe

Gudstjenestetilbudet holdes oppe med stabil oppslutning. Oppslutningen om kirkelig gravferd er stabilt. Antallet som velger kirkelig vigsel varierer fra sokn til sokn. Enkelte sogn registrerer en stigning uten at det kan sies å være en generell tendens.

Kirkemøtet har formulert en målsetting om å være en kirke der “gudstjenestelivet blomster”. Bispedømmet har generelt sett ikke nådd Kirkemøtets resultatmål om en økning i oppslutningen om gudstjenestene. Likevel er det menigheter som erfarer en økende oppslutning. Det er vanskelig å tallfeste og vurdere om gudstjenestelivet blomstrer, uten målbare kriterier. Imidlertid kan det sies at gudstjenestereformen har ført til en større bevissthet om gudstjenestens form, innhold og funksjon. Målet om å opprettholde gudstjenestetilbudet er nådd, både når det gjelder antall og deltakelse. Bispedømmet har gjennom året hatt mange ledige prestestillinger. Flere vikarer medfører ofte mindre oppslutning. På denne bakgrunn er det positivt at deltakelsen ved gudstjenestene holder seg stabil. Gudstjenestereformen er gjennomført i alle menigheter i Nord-Hålogaland. Reformen er i stor grad knyttet sammen med trosopplæringsreformen. Dette kan ha hatt en positiv innvirkning på gudstjenesteopplutningen. Tallene for konfirmasjon holder seg stabile. Konfirmasjonen og konfirmasjonstiden har fått fornyet fokus gjennom trosopplæringsreformen.

Kirkemøtets målsetting er delvis nådd.

3.1.3 Kunst- og kulturuttrykk i kirken

Mål: Kirken gir rom for ulike kunst- og kulturuttrykk

Indikator: Antall konserter og kulturarrangement i kirkene

Målet er delvis nådd.

Det statistiske grunnlaget de siste år har vært mangelfullt. Vi har av denne grunn ikke sammenlignbare tall for tidligere år.

Statistikken viser en nedgang i antall konserter i menighetens egen regi. Manglende rapportering kan forklare nedgangen på 138 konserter og mer enn 10 000 deltagere på menighetenes egne konserter. Nedgangen i antall andre kulturarrangement kan ikke forklares på den måten.

Nord-Hålogaland ligger høyt på statistikken for konserter i kirkene sammenlignet med de øvrige bispedømmene. Dette kan tilskrives at Tromsøysund sokn alene hadde 514 konserter i egen regi med 33 460 deltagere. Dette er den kirken i bispedømmet som har størst produksjon, og er et resultat av avtale med Hurtigruten om daglige midnattskonserter i tillegg til daglige sommerkonserter.

	Konserter				Andre Kulturarrangement			
	Egne		Andre		Egne		Andre	
	Antall	Deltakere	Antall	Deltakere	Antall	Deltakere	Antall	Deltakere
2014	947	51 769	218	32 494	87	78 865	19	2 201
2013	1 085	62 026			250	35 445		
2012	985	61 357			242	39 953		

3.1.4 Samisk kirkeliv

	Liturgi				Preken/tale				Totalt antall gudstjenester, kirkelige handlinger	Antall til stede på gudstjenestene
	Samisk over 90 % (antall)	Samisk 50-90 % (antall)	Samisk 10-50 % (antall)	Samisk under 10% (antall)	Tolking til samisk (antall)	Tolking til norsk (antall)	Bare samisk (antall)	Deler på samisk (antall)		
Forordnet gudstjeneste	1	76	109	118	118			5	294	24 232
Annen gudstjeneste, inkl. nattverd	27	82	24	6	126		2		133	8 733
Dåp		21	19	2	9			1	42	
Konfirmasjonsgudstjeneste		2	5	9	5		1		16	
Vigsel			4	6	2				10	
Gravferd		17	14	34	21			5	65	
Institusjonsandakt uten nattverd	25				22	3			25	

Kilde: Innhentet data fra menighetene

Kommentar til tallene i skjemaet

Til sammen har vi registrert 294 forordnede gudstjenester hvor samisk liturgi benyttes. Det er i særlig grad i menigheter innenfor forvaltningsområdet hvor dette gjør seg gjeldende. Det er en stor nedgang fra 2013 (420 gudstjenester), men dette kan forklares ved at innrapporteringen i 2014 har vært mangelfull.

Ved 133 andre gudstjenester benyttes også samisk liturgi. Dette er konsistent med tallet fra 2013 (121 gudstjenester), og en positiv utvikling med tanke på underrapportering i forhold til tidligere år. I de menighetene hvor samisk er hovedspråk, er det vanlig at prekenen tolkes til samisk, noe vi kan se av tabellen. At få prekener tolkes til norsk, gjenspeiler de ansattes kompetanse i samisk.

I sokn som Alta, Talvik og Sør-Varanger som er utenfor forvaltningsområdet, brukes samisk språk fast i enkelte av de forordnede gudstjenestene. For øvrig benyttes det av og til, særlig i forbindelse med kirkelige handlinger. Tromsø domkirke og noen andre menigheter bruker samisk Kyrie som fast innslag i sine høymesser.

Forordnede gudstjenester med under 10 % samisk har hatt en kraftig nedgang i 2014 (63 færre). Denne nedgangen har med variasjoner i rapporteringen å gjøre, samt at det nok trengs enda sterkere bevisstgjøring rundt bruk av samisk i menighetene. Samtidig viser tallene at det samiske har sin berettigelse i vanlige gudstjenester i Den norske kirke. Det er også i samsvar med målsettingene for ivaretagelsen av samisk språk i kapittel 5.3 fra Strategiplan for samisk kirkeliv. Gudstjenestereformen har bidratt til økt fokus på bruken av samisk i gudstjenester og kirkelige handlinger.

Deltakerantallet på forordnede gudstjenester er noe redusert. Dette kan forklares ved at noen menigheter med betydelig antall gudstjenester og deltakere ikke har levert tall. Det er 49% flere deltakere på andre gudstjenester enn i 2013 og dette er en positiv utvikling siden det skjer på tross av manglende rapportering. Dette viser at flere menigheter har samiske innslag i sine gudstjenester som foregår utenfor søn- og helligdager.

Det er registrert en kraftig nedgang i antall institusjonsandakter uten nattverd (fra 324 til 25 samlinger). Dette tallet viser så stor endring fra fjoråret at det er vanskelig å kommentere. Et av soknene som i fjor rapporterte 3 andakter i uka på samisk, er ikke med i tallene fra 2014 og forklarer en stor del av nedgangen.

	2013	2014
6. februar	9	6
Annen søndag	6	5
Soknebud/hjemme-besøk på samisk	7	4

Markering av Samefolkets dag

I 2014 var Samefolkets dag på en torsdag. Det er registrert markering av dagen i seks menigheter på 6. februar. Ytterligere fem menigheter markerte dagen i annen gudstjeneste. Begge tallene er en nedgang fra tidligere år og bør ses som et signal om at bevisstheten rundt feiring av nasjonaldagen bør økes i mange menigheter.

Tabellen viser også at det i fire menigheter foregår soknebud/hjemmebesøk på samisk. Det er en sterk tradisjon for dette i samiske miljø. Særlig områdene som utgjør forvaltningsområdet for samisk språk. Tallet er likefullt en nedgang fra 2013 og spørsmålet omkring behov for denne tjenesten bør være i synsfeltet til flere menigheter i områder med samisk tilknytning. Dette følges opp av rådgiver i samisk kirkeliv og er del av tematikken som tas opp i forbindelse med språkkurset som tilbys alle prostiene.

Bruk av samisk språk og kultur i andre sammenhenger

Innen trosopplæringsarbeidet i Indre Finnmark brukes både norsk og samisk. Dette gjelder både i babysang-arbeidet og konfirmantundervisningen. I Tana brukes samisk aktivt i undervisningen. I Karasjok og Kautokeino er det gitt tilbakemelding om at det skulle vært brukt mer samisk i undervisningen, men at det mangler språkkompetanse blant underviserne. Det ligger en utfordring i å finne kompetente personer som kan bistå i arbeidet med trosopplæring slik at dette behovet ivaretas på en tilfredsstillende måte.

Utdeling av bøker/materiell på samisk

I de fleste menigheter blir foreldre oppfordret til å si fra om de ønsker å motta materiell på samisk, og da særlig for de under skolepliktig alder. Det ble delt ut 21 færre 4-årsbøker enn året før. Det er vanskelig å lese noe konkret ut av denne nedgangen siden vi mangler tall fra flere menigheter, samt variasjon i behovet utfra kull-sammensetning.

Utdeling i menighetene	2013	2014
4-årsbøker	56	35
Bibel/bibeldeler	30	31
Salmebok	20	26
Babysang-materiell	14	30
Konfirmantbok	19	9

Flere menigheter melder om behov for at den samme boka finnes på flere språk. Pr. i dag finnes det nå en slik bok. Arbeidet for økt tilfang av materiell på samisk bør prioriteres, da dette er svært viktig for å ivareta språk og kultur.

Da det ikke finnes en egnet bibelutgave på samisk, er det Det nye testamente som deles ut til barn og unge. Tabellen viser at det ble delt ut 31 samiske NT i 2014, noe som er konsistent med utdelingen året før. Salmebokutdelingen holder seg på et noe høyere nivå enn året før og kan ha sammenheng med størrelsen på årskull og antall samiskspråklige i det kullet. Disse kan ha naturlige variasjoner fra år til år.

Det er en markant økning i utdelingen av babysang-materiell. Dette har sammenheng med at flere menigheter har satt i gang babysang-tilbud i sine sokn. Det rapporteres en halvering i utdelingen av konfirmantbok på samisk. Dette tallet har antagelig sammenheng med størrelsen på årskull og årlig variasjon i etterspørselen fra konfirmanter etter materiell på samisk, samt manglende innrapportering.

Mål: Styrket ivaretagelse av samisk språk og kultur i gudstjenester og trosopplæring i de tre nordligste bispedømmene

Indikator: Andel menigheter som benytter samisk språk og innhold sin lokale grunnordning og trosopplæring

Målet er nådd.

Andelen menigheter som har samisk språk og innhold i sine gudstjenester har økt fra 13 til 25 (jfr. Etatsstatistikk 2014 tabell 3.3) og at antall menigheter med samisk språk og kultur i trosopplæring har økt fra 8 til 15. Dette er en solid økning fra fjorårets tall og viser at en økt prioritering på disse områdene har gitt resultater.

Det har vært en økt bevissthet fra bispedømmerådet når det gjelder å be menighetene innrapportere sine faktiske tall. Flere menigheter hadde antagelig samisk i sine grunnordninger og trosopplæring i 2014, uten at dette ble rapportert. Samtidig registrerer vi at det er en økt bevissthet i mange menigheter om at samisk kirkeliv skal synliggjøres og at dette prioriteres mange steder.

Arbeidet med å hjelpe menighetene å innrapportere sine faktiske tall må likevel videreføres. Samtidig må kontakten med menighetene ivaretas gjennom oppfølging på telefon og besøk, slik at bevisstheten rundt samisk kirkeliv opprettholdes og styrkes i menighetene lokalt.

Mål: Ivareta geistlig betjening på nordsamisk både regionalt og på landsbasis

Indikator: Antall besøk i menigheter som ønsker å synliggjøre samisk kirkeliv

Målet er nådd.

Å ivareta geistlig betjening innebærer å ha noen faste gudstjenester i året (både i Oslo og regionalt i Nord-Hålogaland), samt å følge opp behov som menigheter har lokalt (med variasjoner i årlige besøk). Det er i 2014 gjennomført 10 gudstjenester definert som samisk-norske. Prest for nordsamer har i tillegg deltatt på samlinger for samisk ungdom i regi av Samisk kirkeråd, samt vært med som leder på samisk konfirmantleir (landsdekkende) på Meråker. Det jobbes kontinuerlig med å utvikle samarbeidet med menigheter lokalt i bispedømmet. Gudstjenester og kirkelige handlinger på samisk må fortsette å være en prioritert oppgave og gjennomføres etter planen.

Mål: Kontakt og oppfølging av samisk-kirkelige miljø

Indikator: Antall samlinger med representanter fra samisk-kirkelige miljø

Målet er nådd.

Utvalg for samisk kirkeliv ble igangsatt høsten 2012. I 2014 var de samlet 3 ganger, noe som er i tråd med planen som sier 2-3 samlinger i året. Dette utvalget er et forum for å ta opp aktuelle problemstillinger innenfor samisk kirkeliv. Det har i tillegg en sentral rolle i forbindelse med å formidle samisk kirkelivs ulike behov for bispedømmerrådet. Dette ivaretas gjennom at leder for utvalget også sitter som samisk representant i bispedømmerrådet.

Det er også etablert kontakt med de ansatte i Samisk kirkeråd med tanke på å etablere faste kontaktpunkter med dem året gjennom. Rådgiver i samisk kirkeliv deltok som observatør på 1 møte i Samisk kirkeråd i 2014.

Mål: Økt bevissthet og kunnskap om samisk kultur og språk hos prestene i samiske områder

Indikator: *Andel prester som deltar på kurs og seminarer knyttet til samisk språk og kultur*

Målet er nådd.

Biskopen arrangerte i 2014 bispedømmets årlige sameprestmøte for å samtale om aktuelle problemstillinger og gi hjelp til prestene/tolkene i områder med samisk tilknytning. Det ble også gjennomført besøk til menigheter i samisk område med tanke på å styrke bevisstheten rundt samisk språk og kultur lokalt.

Det har i 2014 blitt gjennomført samisk kurs for prester i Nord-Hålogaland. Alle prostiene har fått tilbud om dette og det var samlinger i 6 av 9 prostier i bispedømmet. Dette kurset ivaretar målet om økt språklig og kulturell kompetanse hos prestene som arbeider i samiske områder. Noen av prestene i bispedømmet bruker også sin studiepermisjon til å studere samisk språk og kultur.

Det er essensielt at sameprestmøtet avholdes hvert år og at prestene som er innkalt møter opp. Videre er det en prioritert del av jobben til rådgiver i samisk kirkeliv å følge opp prester i områder med samisk tilknytning. Dette kan skje gjennom besøk og kursing i samisk, eller gjennom å oppfordre prestene til å delta på kurs og seminarer som gir økt forståelse av samisk språk og kultur.

3.1.4 Kvensk kirkeliv

Mål: Revitalisere arbeidet med Kvensk kirkeliv

Indikator: *Etablere utvalg for kvensk kirkeliv*

Målet er delvis nådd.

Nord-Hålogaland bispedømme har i samarbeid med Porsanger menighet, Indre Finnmark prosti og Kainun institutti – Kvensk institutt i Børselv, arrangert et seminar om kvensk kirkeliv. Her summerte man opp gjennomførte tiltak, utfordringer med å utvikle kvensk kirkeliv og hvilken retning dette arbeidet skal ha. Som følge av dette har bispedømmerrådet vedtatt å opprette et utvalg for kvensk kirkeliv på bispedømmenivå. Utvalget oppnevnes i 2015 og skal være et rådgivende organ for biskopen og bispedømmerrådet.

3.2 Dåp og trosopplæring

3.2.1 Trosopplæringstilbud 0-18 år

Mål: Den norske kirke skal ha en oppslutning som bekrefter dens karakter som folkekirke
Indikator: *Døpte av tilhørende barn*
Konfirmerte av døpte 15-åringer

	2012	2013	2014	Utensokns	Endring 1-2 år	Endring 1-5 år
Døpte	1 904	1 862	1 619	37%	1,2%	-7,1 %
Konfirmerte	2 108	2 140	1 839			

Kilde: SSB. Endring fra 1-2 år og 1-5 år: medlemsregisteret i Dnk

Målet er delvis nådd.

Antall barn som døpes i annet sokn enn der de tilhører utgjør 37% av de døpte. Dette tyder på at foreldre velger dåp i en kirke som de har en familietilknytning til, noe som støtter opp under forankring, tilhørighet og tradisjon. Antall utensokns dåp kan også relateres til større fellesrådsområder hvor det betyr mindre om dåp skjer i eget eller i et nabosokn.

Antall konfirmerte i menigheter med godkjent trosopplæringsplan viser at oppslutningen om konfirmasjon utgjør 85% av de døpte.

Konfirmasjon

Deltakere (sum)	Andel av målgruppen	Endring 2013 - 2014
788	85 %	-4 %

Kilde: Kirkerådet

Målet er delvis nådd.

Disse tallene viser en nedgang på 4 % fra 2013 i de menigheter som har rapportert på sin godkjente plan. Dette tallet forteller om et visst antall menigheter og ikke om det totale antall konfirmanter i bispedømmet sett under ett. Med en andel av 85% av døpte i målgruppen har konfirmasjonstiden fortsatt en stor oppslutning. Siden godkjente planer i forhold til prosti ikke utgjør et godt måltall, er fordeling pr. prosti ikke tatt med.

Mål: Den norske kirke skal formidle evangelisk-luthersk tro og tradisjon og tilby trosopplæring til alle døpte

Indikator: *Opplæringstilbud i timer*

Deltakerandel på nasjonale breddetiltak

Gjennomsnittlig antall timer trosopplæringstilbud i menigheter med godkjent plan

	Totalt antall timer planlagt (i aktiv plan)	Gjennomsnittlig antall timer planlagt (i aktiv plan)	Totalt antall timer (gjennomført)	Gjennomsnittlig antall timer trosopplæringstilbud	Endring 2013 - 2014
Nord-Hålogaland	7724	235,7	4534	188,9	8,9

Kilde: Kirkerådet/ Etatstatistikken

Målet er nådd.

Antall timer tilbudt trosopplæring i menighetene har økt fra 2013-2014 med 8,9 timer. I 2014 ble 5 nye lokale trosopplæringsplaner godkjent.

Deltakerandel på nasjonale breddetiltak

	2014		Endring 2013-2014
	Deltakere (sum)	Andel av målgruppen	
Dåpssamtale	619	100 %	7 %
4 årsbok	435	52 %	-1%
6 år	233	29 %	- 5 %
Tårnagethelg	118	28 %	8 %
Lys våken	107	20 %	- 4 %
Konfirmasjon	788	85 %	- 4 %
Etter konfirmasjon	32	10 %	- 3%

Kilde: Kirkerådet

Målet er delvis nådd.

Gjennomføring av dåpssamtaler har fått økt bevissthet, noe som tabellen viser. Oppslutning om «Tårnagethelg» har økt. De andre nasjonale breddetiltakene viser en prosentvis nedgang. Deltakelsen sier noe om oppslutning rundt 7 av tiltakene. Vakanse og andre utfordringer lokalt er medvirkende med tanke på deltakelsen. Siden summen av deltakere ikke er spesielt stor, vil relativt små endringer her kunne gi store prosentvise utslag.

3.2.2 Ung i kirken

Mål: Øke delegater på ungdomstinget
Øke antall menigheter og organisasjoner som er representert
Indikatorer: *Antall delegater på ungdomstinget*
Antall menigheter og organisasjoner som er representert

Målet er nådd.

Ung i kirken er et av bispedømmets satsningsområder. For å måle utvikling og måloppnåelse er det laget egne resultatmål og indikatorer for denne satsningen.

Delegater på Ungdomstinget (UT)

År	Antall delegater	Antall menigheter	Antall organisasjoner
2010	60	26	1
2011	50	25	0
2012	40	20	1
2013	59	31	2
2014	61	33	2

UT ble avholdt i Tromsø høsten 2014. Alle menigheter og kristne ungdomsorganisasjoner i bispedømmet kan sende to delegater.

Det var 61 delegater til stede, en økning på 2 delegater fra 2013. Å flytte arrangementet fra tidlig høst til oktober har gjort at delegatantallet har stabilisert seg på rundt 60. Det er god deltakelse på møtet og det arbeides kontinuerlig for at flere menigheter og organisasjoner skal bli representert.

Å rekruttere deltakere fra de samiskspråklige menighetene har vist seg å være vanskelig. Samisk kirkeråd og bispedømmerådet har arbeidet særlig med dette spørsmålet, og i 2013 var det påmeldt seks delegater fra samiske kjerneområder. I 2014 var det kun én menighet fra samisk kjerneområde som var representert, og delegaten var ikke samisk. Denne situasjonen gjør at det kreves nye tiltak for å øke rekrutteringen fra disse områdene.

Tiltak

I 2013 ble arrangementet lagt til midten av oktober siden dette tidspunktet var mer høvelig for deltakerne. Dette økte oppslutningen med 32 % fra 2012 til 2013. Et av tiltakene for 2014 var å beholde dette tidspunktet. For 2015 vil også andre tiltak bli fulgt opp, som enda tettere kontakt med menighetene og organisasjonene, mer og tidligere informasjon og oppfølging av tidligere delegater. Bispedømmet har et mål å få med enda flere.

Den positive utvikling fra tidligere år har fortsatt også i fjor; noe som viser seg i engasjement både i komitearbeid og i plenum. De fleste delegatene var på talerstolen i plenum flere ganger i løpet av ungdomstinget, og det kom engasjerte innspill fra komiteene.

Ungdomstinget er en viktig del av bispedømmets satsning på barn, unge og trosopplæring. Her møtes ungdom fra hele bispedømmet til ledertrening og inspirasjon som de tar med tilbake til sine lokale menigheter. I forhold til det lokale kirkedemokratiet er ungdomstinget både rekrutterende og en god læringsarena.

Valg til nytt ungdomsråd skjer på hvert ungdomsting. I 2013 stilte over 20 delegater til valg på tre faste og tre varaplasser.

Det ble avholdt fire møter i ungdomsrådet i 2014. Ungdomsrådet har arbeidet med mange viktige saker i forhold til ungdom og kirke i bispedømmet.

Ungdomsrådet og ungdomstinget har et sterkt fokus på rekruttering til kirkelig utdanning og stillinger. I 2014 var det representanter til stede fra de ulike teologiske lærestedene for å informere om teologistudiet, og fagrådgiverne fra bispedømmekontoret informerte om de andre kirkelige studieretningene.

Dette arbeidet spiller en viktig rolle for rekruttering til bispedømmet på lang sikt. Det er også positivt at det hvert år rekrutteres nye studenter fra dette miljøet som går inn i kirkelig utdanning.

3.3 Kirke og samfunn

3.3.1 Diakoni

Mål: Flere menigheter utvikler plan for diakoni

Indikator: Andel menigheter med godkjent plan

Målet er delvis nådd.

25 sokn har utarbeidet plan for diakoni. Dette er en økning på fire siden 2013.

Alle sokn med diakon har utarbeidet lokal plan for diakoni. Vi får tilbakemeldinger fra sokn som ikke har diakon om at det kan være vanskelig å komme i gang med eller prioritere planarbeidet innenfor diakoni. Dette er en særskilt utfordring i to av bispedømmets prostier, da disse står uten diakonal kompetanse.

Lokale planer er med å videreutvikle diakonien i menigheten. Det er derfor ønskelig at alle sokn har lokal plan, også der hvor det ikke er diakonal kompetanse i form av stillinger. Arbeidet med lokal plan for diakoni vil få et forsterket fokus i bispedømmet i 2015-2016. Det vil være et mål for perioden å få 10 nye planer.

Mål: Medarbeidere med god kompetanse på diakoni og ledelse

Indikator: Utvikle etterutdanning/kurs i samarbeid med KUN og Sør-Hålogaland bispedømme

Målet er nådd.

Bispedømmet har 14 diakonstillinger med statlig refusjon. I disse 14 hjemlene var det i 2014 ni viglede diakoner og seks diakoniarbeidere. Det er en utfordring å få kvalifiserte søkere til stillingene.

Samhandlingsreformen og trosopplæringsreformen gir spesielle utfordringer med hensyn til diakonal ledelse innenfor nettverksbygging med kommune og helsetjeneste, tverrfaglighet og frivillighet. Mange kommuner sliter økonomisk, og vi erfarer at diakonstillingene fort kan bli nedprioritert. Gjennom å styrke diakonens identitet som leder mener vi at vi kan være med å befeste stillingene bedre i kommunen. Det er behov for systematisk jobbing med diakonstillingene for å øke fagligheten på feltet diakoni og ledelse. Dette er spesielt viktig fordi en stor andel av de ansatte i stillingene ikke har formalkompetanse innenfor faget.

Bispedømmerådet har på bakgrunn av dette i 2014 utviklet et kompetansehevende kurs innenfor diakoni og ledelse i samarbeid med Kirkelig Utdanningscenter i Nord (KUN) og Sør-Hålogaland bispedømme.

Målet er at alle diakoner/diakoniarbeidere i bispedømmets 14 stillinger skal delta på kurset i perioden 2015/2016.

Oversikt over fordeling av diakoner/diakoniarbeidere i bispedømmet

Prosti	Ant. sokn	Ant. sokn med diak. betjening	Vigslede diakoner	Diakoni-arbeidere	Sokn uten diak. betjening
Domprostiet	11	4	3	1	7
Trondenes	13	6	3	2	7
Senja	6	1		1	5
Indre Troms	7				7
Nord-Troms	6				6
Alta	4	1		1	3
Hammerfest	8	1	1		7
Indre Finnmark	6	4	1	1	2
Varanger	5	1	1		4
SUM	66	18	9	6	48

Mål: Gode rutiner for forebygging og håndtering av seksuelle overgrep i alle menigheter i bispedømmet

Indikator: *Andel menigheter med rutiner for forebygging og håndtering av seksuelle overgrep*

Målet er delvis nådd.

Bispedømmerådet er i sitt tredje år med målrettet arbeid i forhold til overgrepfeltet. Det er avgjørende at kirken har trygge rom for ansatte, frivillige medarbeidere, barn og ungdom. Dette skapes blant annet gjennom forebyggende arbeid, informasjon og gode rutiner.

Det er et mål at det etableres gode rutiner for det forebyggende arbeidet rundt alt vårt frivillige menighetsarbeid. Spesielt viktig er dette i trosopplæringen og arbeidet med ungt lederskap. I 2014 ble det utarbeidet et skjema: «Sjekkliste for forebygging av seksuelle krenkelser i menigheten.», i samarbeid med Kirkens Ressurssenter. Skjemaet ble sendt til alle sokn med oppfordring fra biskopen om å etablere gode rutiner for forebygging og håndtering.

Ved årsskiftet var det 17 sokn som hadde vedtatt «Sjekkliste for forebygging av seksuelle krenkelser i menigheten». Målet er at alle menigheter har vedtatt en slik sjekkliste ved utgangen av 2015. Videre vil det være et mål at alle sokn har en årlig evaluering og gjennomgang av rutiner. Oppfølging av dette arbeidet legges til prostnivået.

Mål: Flere menigheter blir "Grønn menighet"

Indikator: *Antall grønne menigheter*

Målet er ikke nådd.

Bispedømmets ressursgruppe for miljø, forbruk og rettferd har ikke vært aktiv i 2014. Det er behov for et nytt mandat og ny oppnevning av ressursgruppe. Saken har vært behandlet i bispedømmerådet og det er vedtatt å opprette en ny ressursgruppe. Målet er at en slik gruppe skal være på plass innen utgangen av 2015.

Antall grønne menigh. og miljøfyrtårn i bispedømmet				
	2011	2012	2013	2014
Grønne menigheter	2	4	5	7
Miljøfyrtårn	2	2	2	2

Mål: Flere menigheter er engasjert for misjon
Indikator: *Antall menigheter med inngått misjonsavtale*
Tilsette rådgiver for SMM

Målet er delvis nådd.

SMM-utvalget for Nord-Hålogaland består av representanter fra Israelsmisjon, NMS, Normisjon, Areopagos, Stefanusalliansen, Misjonsalliansen og Bispedømmerådet.

Bispedømmerådet har en ledig 50% stilling som misjonsrådgiver. Det er ikke tilsatt noen i stillingen. Stillingen lyses ut i første halvdel av 2015 og det er et mål å tilsette misjonsrådgiver i 50%.

Antall misjonsavtaler har vært stabil i 2014 sammenliknet med de foregående årene. Noen avtaler er avsluttet, mens nye har kommet til.

Antall misjonsavtaler i bispedømmet

År	Ant. menigheter	Antall avtaler	Ant. menigh. med flere avtaler	Ant. menigheter uten avtaler	Antall menigheter med avtaler i %
2012	66	55			
2013	66	55	6	18	70%
2014	66	55	6	18	70%

Mål: Videreføre samarbeidet med Samarbeidsråd for kristne kirker i Barentsregionen, SKKB

Indikator: *Antall møtepunkt innenfor SKKB*
Vennskapsmenigheter
Antall besøk/utveksling mellom biskoper i SKKB

Målet er nådd.

Biskop Per Oskar Kjølås var leder av SKKB fram til rådsmøtet i september 2014. Nord-Hålogaland bispedømme ser på sitt arbeid i SKKB som et kontinuerlig arbeid.

Foruten styremøter og rådsmøte, er bispedømmet involvert i vennskapsmenighetsarbeid og kontakt mellom biskoper i Barentsregionen. SKKB er et folk-til-folk samarbeid, og det er særlig viktig for samarbeidet at det etableres god kontakt mellom biskopene i de lutherske og de ortodokse stiftene.

Det har i regi av SKKB vært avholdt et Pilegrimsseminar i Murmansk våren 2014. Representanter fra alle stift deltok med seminarer.

Nord-Hålogaland bispedømme vil være vertskap for Rådsmøtet 2015. På dette møtet vil det være et særlig fokus på fellesskap og felles klimautfordringer i barentsregionen.

3.3.2 Kultur

Mål: Løfte fram nord-norsk og kirkelig identitet i forbindelse med Grunnlovsjubileet
Indikator: Gjennomføring av planlagte tiltak: Skilting av valgkirker og Grunnlovsseilasen

Målet er nådd.

Nord-Hålogaland bispedømmeråd var med i prosjektledelsen for Grunnlovsseilasen. Seilasen startet 14. mai i Hammerfest og ankom Oslo 6. juni. Siste etappe gikk langs landevegen, med ankomst Eidsvollsbbygningen 7. juni. Grunnlovsseilasen 2014 ønsket ved kunnskapsformidling og kunstneriske uttrykk å sette fokus på temaer som identitet, tilhørighet, medansvar og miljø. I tillegg valgte prosjektet å fokusere på vår historiske forankring, fellesskap og kommunisering av viktige framtidvisjoner.

Hovedmålgruppe for prosjektet var barn og unge. Seilasen henvendte seg ut over det til publikum i alle aldersgrupper. Ombord på skipet ble skoleklasser og publikum invitert til deltakelse og engasjement gjennom ulike former for fagformidling og kunstneriske innslag.

I Nord-Hålogaland bispedømme ble grunnlovsjubileet markert med gudstjenester og seminarer. I optakten til Grunnlovsjubileet ble det arrangert festgudstjeneste i Tromsø domkirke.

Jubileets hovedmarkering fant sted i Elverhøy kirke 10. og 11.mai. Denne kirken var valgkirke i 1814 og hadde derfor spesiell historisk verdi for hovedmarkeringen. Lørdag 10. mai i 2014 var det et populærhistorisk seminar, samt kulturinnslag. Søndag ble det arrangert en festgudstjeneste hvor Grunnlovsjubileet var markert.

Mål: Styrke sangen generelt og kirkesangen spesielt
Indikator: Antall prosjekter, salmekvelder, foredrag/seminar

Målet er delvis nådd.

Norsk salmebok 2013 er blitt tatt i bruk i flere sokn i 2014. Det ble arrangert regelmessige salmekvelder i tre sokn. Og dessuten enkeltarrangement, gjerne samband med salmebokseminar.

Salmeboka minutt for minutt ble sendt på NRK første helga i advent og engasjerte åtte kor, solister og musikere. I ettertid er etterspørsel etter faglige foredrag og salmekvelder økt.

Joik som uttrykk i kirken er aktuelt. Under Tromsø Internasjonale kirkefestival ble det arrangert to seminarer med dette som tema. Begge seminarene vakte interesse både hos deltakere og i media. Problematikken ble faglig belyst fra flere hold og analysert av fagfolk, samt tradisjonsbærere av joiken.

Nord-Hålogaland bispedømmeråd støtter opp økonomisk om Tromsø Internasjonale Kirkefestival – TIK. Målet er at festivalen skal bli et knutepunkt hvor landsdelens egen kunst og kultur er en hovedpillars i programmet sammen med nasjonale og internasjonale aktører.

Tiltak	Antall tiltak	Antall deltakere
Salmekvelder	30	1200
Salmebokseminar	8	160
Kurs i babysang	1	25
Seminar om joik og kirke	2	140
Internasjonale og nasjonale festivaler	2	2 500

Mål: Øke kirkelig kulturkompetanse

Indikator: Antall tiltak og deltakere på kompetansehevende tiltak i bispedømmet

Målet er delvis nådd.

Nord-Hålogaland bispedømmeråd arrangerte et seminar om «Kultur i kirken». 22 deltakere fra seks av bispedømmets prostier deltok. Foredrag, diskusjon og samhandling førte til økt bevissthet om relevansen med å satse på kultur i kirken. Dette seminaret er første trinn i å øke den kirkelige kulturkompetansen i hele bispedømmet etter hvert.

3.3.3 Kirken og publisering på internett

Mål: Kirken blir mer tilgjengelig på internett

Indikator: *Antall treff på nettsider*

	2014	2013
Antall unike treff på nettsiden	8 121	3 643

Målet er nådd.

Vi har i 2014 hatt en økning i antall unike treff på 4 478. Dette utgjør en økning på 123 %. Av de totale treff er 47,2 % registrert som nye besøk.

3.4 Rekruttering og frivillighet

3.4.1 Prestetjenesten

Mål: Rekruttering til prestejenesten styrkes

Redusere antall vakante stillinger sammenlignet med forrige år

Indikator: Antall ledige prestestillinger i bispedømmet

Tilgang på nye prester – avgang fra prestejenesten

Målet er delvis nådd.

Som tidligere år har vi et positivt tall i forhold til ny rekruttering av prester. Dette betyr at vi lykkes med nyrekruttering. Samtidig har vi et lavt antall prester som går ut av prestejeneste. Tabellen nedenfor viser at vi har positive tall i forhold til nyrekruttering.

	Tilsetninger 2014	Fratreden 2014	"Ny- rekruttering" 2014	"Ny- rekruttering" 2013	"Ny- rekruttering" 2012
Agder	6	11	-5	-2	-2
Bjergvin	10	8	2	7	-1
Borg	3	3	0	-1	1
Hamar	7	6	1	-1	-1
Møre	1	3	-2	3	-1
Nidaros	0	4	-4	2	1
Nord-Hålogaland	6	4	2	4	5
Oslo	3	5	-2	-1	-1
Stavanger	4	4	0	1	-6
Sør-Hålogaland	8	3	5	-1	-2
Tunsberg	3	6	-3	0	-2
Totalt	51	57	-6	11	-9

Tabellen angir antallet tiltredener og fratredener i prestestillinger, som ikke skyldes overgang mellom prestestillinger eller avgang til alderspensjon. Avgang til avtalefestet pensjon (dvs. før fylte 67 år) inngår i tallet for fratreden. Antallet gir en indikasjon på i hvilken grad bispedømmene har bidratt til å rekruttere inn nye prester eller greid å beholde prester i prestejeneste.

Bispedømmet har 13 ledige stillinger i 2014, i 2013 var tallet 9 stillinger. Dette er en økning på 4 stillinger.

Nord-Hålogaland bispedømmeråd har iverksatt ulike tiltak mht. rekruttering til prestejeneste i bispedømmet:

- signeringshonorar til stillinger som har vært utlyst flere ganger
- stillings- og profileringsannonsering
- tett kontakt og dialog med utdanningsinstitusjoner og studenter
- kontakt og oppfølging av tidligere søkere/interessenter
- utviklet samarbeidet med ledelsen for feltprestekorpset i Nord-Norge
- stand på utdanningsmesser

Vårt arbeid med å rekruttere til prestestillinger har i 2014 gitt positive resultater. Samtidig ser vi at det er en utfordring å beholde ansatte i stillinger over tid.

For å nå bispedømmets mål om å redusere antallet vakante stillinger vil det i 2015 arbeides videre med rekruttering og å beholde ansatte. Bispedømmerådet arbeider med å revidere lønnspolitiske retningslinjer sammen med representanter for ansatte. Vi har i 2014 inngått ny IA-avtale og har i den forbindelse utarbeidet tiltak for at ansatte står lengere i stillingene.

3.4.2 Veien til prestatjeneste – VTP

Mål: Øke antall studenter som velger Nord-Hålogaland bispedømme som VTP-bispedømme
Indikator: *Antall studenter*

År	Deltakere O1	Deltakere O2	Deltakere O3	Kjønnsfordeling
2010	5	2	3	Kvinner: 3 Menn: 7
2011	5	1	2	Kvinner: 3 Menn: 5
2012	5	8	2	Kvinner: 4 Menn: 11
2013	7	5	8	Kvinner: 4 Menn: 16
2014	2	4	5	Kvinner 6 Menn 5

Målet er delvis nådd, men deltakelse svinger fra år til år. Deltakere som tilhører Nord-Hålogaland er forholdsvis konstant.

Tiltak som har vært satt i verk i 2014 er:

- oppfølging av biskopens Facebookside
- bursdagskort fra biskopen til alle bispedømmets VTP-studenter
- tilbud om sommervikariater
- et godt program for O1 og O2
- generelt mye kontakt med studentene gjennom året

Bispedømmerådet har indirekte mulighet til å påvirke tildelingen av studenter til VTP-programmet. Dette inntaket skjer sentralt i bispemøtet. Det er viktig å gjøre tiltak som nevnt over for å rekruttere flere studenter til å velge Nord-Hålogaland som sitt VTP-bispedømme, og få gode opplevelser av bispedømmet gjennom programmet.

VTP-programmet er et viktig redskap i forhold til rekruttering til prestatjeneste i bispedømmet. Her har vi kontakt med teologiske studenter over flere år, og vi har minimum tre treffpunkter (O1, O2 og O3).

Biskopen gjennomfører O3-samtaler med studentene i forbindelse med stiftspraksis. Det er et økende antall deltakere i bispedømmets VTP-program. Dette reflekterer at vi har jobbet godt med rekruttering, at vi har et godt VTP-tilbud og at vi har hatt stabilitet i hvem som er ansvarlig for arbeidet.

Alle studenter som er tilknyttet Nord-Hålogaland bispedømme får tilbud om sommerjobb som prestevikar når de er kommet så langt i studiet at dette er aktuelt. Det viser seg at stadig flere ønsker å prøve dette, og vi mener at det på sikt vil føre til at flere av dem også ønsker å søke stillinger her. Gjennom sommervikariatene får de bli kjent med landsdelen og kirkelivet i nord, noe de fleste studentene har lite kjennskap til fra før. I forbindelse med rekruttering er det viktig å vise mulighetene

og gjøre framtidige søkere trygge på hva de vil møte når de eventuelt velger å flytte så langt bort fra oppvekststed og familie.

Ved å ta inn såpass mange studenter, prioriterer bispedømmerådet dette tiltaket. Det er en kostnadskrevende løsning, men samtidig en investering for framtiden.

Å tallfeste eller vurdere virkningene av dette tiltaket er vanskelig. Vi registrerer at våre VTP-kull øker – det blir for hvert år flere studenter som ønsker å være tilknyttet Nord-Hålogaland.

Det er spesielt de siste årene det har vært satset så tungt på rekruttering til sommervikarjobber. I 2014 var det 13 studenter inne i sommervikariater, nesten dobbelt så mange som året før. Flere av studentene som har vært tilknyttet bispedømmet gjennom VTP og hatt ett eller flere sommervikariater her, er nå på slutten av eller ferdige med studiet. Av disse har flere tiltrådt i faste stillinger eller er i ferd med å melde seg på våre søkerlister.

3.4.3 Rekruttering til annen vigslet tjeneste

Mål: Rekruttering til vigslete stillinger økes

Indikator: *Antallet vigslinger*

Målet er delvis nådd.

Det utdannes for få kantorer til å dekke opp de ledige stillingene i Nord-Hålogaland bispedømme. Mangelen dekkes i stor grad opp av at det ansettes utenlandske musikere med variert bakgrunn for å gjøre kirkemusikertjeneste. Samarbeidet mellom Kirkelig utdanningscenter i nord og Universitet i Nord-Norge, avdeling Kunstfag, tilbyr et studium som fører fram til full kantorkompetanse. I undervisningen vektlegges det at kantorer etter gjeldende ordning skal vigsles ved inntreden i kantorstilling. Dette gir seg utslag i at flere nå innleder prosessen med å vigsles til kantor. I 2014 ble én kantor vigslet til tjeneste. Neste år planlegges det flere kantorvigslinger.

Det har i Nord-Hålogaland bispedømme ikke vært vigsling av diakon eller kateket i 2014.

3.4.4 Frivillighet

Mål: Flere engasjeres i frivillig tjeneste i kirke

Indikator: *Antall frivillige*

Nord-Hålogaland bispedømme ønsker å inspirere til frivillig deltakelse i kirken.

Av tallene fra SSB ser vi at vi har mange frivillige medarbeidere som er engasjert i gudstjenesteliv, trosopplæring, diakonalt arbeid, kultur- og konsertarrangement og komitè-og utvalgsarbeid.

Totalt antall frivillige i Nord-Hålogaland bispedømme	3 000
Frivillige som var med i planlegging og gjennomføring av gudstjenester	1 087
Frivillige som var med i menighetens trosopplæringstiltak 0-12 år	381
Frivillige som var med i menighetens trosopplæringstiltak 13-25 år	437
Frivillige som var med i menighetens diakonale arbeid	658
Frivillige som var med i menighetens kultur- og konsertarrangement	305
Frivillige som var med i komitè- og utvalgsarbeid	817
- Av disse medlemmer og varamedlemmer i menighetsråd	336
Frivillige som var med i annet menighetsarbeid	592

Kilde: SSB

Tallene vitner om et stort engasjement i menighetene, og om et samarbeid mellom ansatte og frivillige på flere områder. Vi har ikke mulighet til å lese ut av tallene hvordan rollefordelingen er mellom frivillige og kirkelig ansatte, og heller ikke i hvilken grad de frivillige inkluderes i arbeidet. Vi vil allikevel poengtere at dette er to faktorer som har stor betydning for frivillighetene.

Det er avgjørende at det enkelte sokn i bispedømmet ivaretar sine frivillige medarbeidere slik at man kan nå ut med visjonen om “Mer himmel på jord”.

4 STYRING OG KONTROLL I VIRKSOMHETEN

Risikostyring

Biskop og bispedømmerådets aktiviteter i 2014 har i tillegg til gjennomføring av bispenominasjonsprosessen bestått av videreføring av aktiviteter og tiltak fra 2013, med unntak av stiftsmøtet som ikke ble planlagt gjennomført på grunn av bispeskifte. I forbindelse med planleggingen av bispenominasjonsprosessen ble følgende risikoområder avdekket:

- Fremdriftsplan, dvs den vedtatte tidsplanen for gjennomføringen av de planlagte aktivitetene.
  - Tiltak: Systematisk oppfølging og rapportering.
- Beslutningsprosessen, dvs bispedømmerådets tilgjengelighet.
  - Tiltak: Beredskap for ekstraordinære møter i bispedømmerådet. Fast innkalling av vararepresentanter.

Øvrige aktiviteter og tiltak som er videreført fra tidligere år er gjennomført i henhold det som er omtalt i pkt 3 «Årets aktiviteter og resultater». Risikovurderingen av disse aktivitetene og tiltakene viser at risikobildet ikke er kritisk selv om det er noen utfordringer spesielt når det gjelder rekruttering til ledige prestestillinger.

Likestilling

Det er ikke meldt saker vedrørende likestilling til kontaktmøter eller direkte fra tjenestemannsorganisasjonene.

Kvinneandel i presteskapet, 2010-2014

	Faste prestestillinger 2014			2013	2013-2014	2010	2010-2014
	Kvinner	Totalt	Kvinneandel	Kvinneandel	Endring	Kvinneandel	Endring
Nord-Hålogaland	19	73	26,0 %	28,90 %	-2,87 %	23,2 %	2,8 %

Kilde: SAP. Tabellen ovenfor viser antall kvinnelige prester av totalt

Nord-Hålogaland bispedømmeråd har en tilbakegang av antall kvinnelige prester i forhold til 2013. Dette til tross for at det arbeides systematisk for å rekruttere flere kvinner til ledige prestestillinger gjennom blant annet følgende tiltak:

- Alle kvalifiserte kvinnelige søkere innkalles til intervju.
- Møter med studenter på utdanningsinstitusjonene
- Oppfølging av VTP studenter
- En til en markedsføring av stillinger.
- Biskopen har etablert fast årlig møtepunkt, kvinneprestet, hvor samtlige kvinnelige prester i bispedømmet inviteres. Kvinnelige prester som har annen arbeidsgiver får også tilbud om å delta. Oppslutningen har siden etableringen i 2009 vært på 90-100%.

Bispedømmerådet bruker formuleringen «Kvinner oppfordres til å søke» i utlysningstekstene. Vår erfaring er at det er en utfordring å få kvinnelige søkere til ledige prestestillinger, spesielt i distriktene. Det er utfordrende å spekulere i hva årsakene kan være da det ikke foreligger noen undersøkelser på dette. Vi registrerer at andre kompetansesøkende organisasjoner har tilsvarende utfordringer i vårt bispedømme.

Kvinneandel i lederstillinger, prost, biskop

	Kvinner	Totalt	Kvinneandel
Nord-Hålogaland	1	9	11,1 %

Kilde: SAP. Tabellen ovenfor viser antallet og andelen av kvinner blant biskoper og proster pr. 31.12.2014.

Det ble i 2014 gjort tilsetninger i følgende 4 lederstillinger som har vært betjent av menn:

- Biskop
- 3 proster

I stillingen som biskop ble det tilsatt en mann. I 2 av prostestillingene ble det tilsatt kvinner. I den tredje prostestillinga ble det tilsatt en mann. Til denne stillingen meldte deg ingen kvinnelige søkere. Samtlige proster vil være i tjeneste fra primo 2015. Kvinneandelen i ledende stillinger vil da øke fra 10 % til 30 %. Målet for kvinneandel i statlige foretak ikke er nådd.

Kjønnsfordeling, fordelt på stillingsgrupper i administrasjonen

		Ledere		Rådgivere		Konsulenter		Totalt	
		Antall	Kvinner pst.	Antall	Kvinner pst.	Antall	Kvinner pst.	Antall	Kvinner pst.
Nord-Hålogaland	2013	3	67 %	6	50 %	3	100 %	12	67 %
	2014	3	33 %	7	43 %	3	100 %	12	50 %

Kilde: SAP. Tabellen gir en oversikt over antallet faste tilsatte og andelen kvinner, fordelt på ulike stillingskategorier, ved bispedømmekontorene i 2013 og 2014. Hvilke stillingskoder som inngår i hver stillingskategori framgår av tabell i punkt 5.8. Kolonnene til høyre angir totalantallet ved hvert bispedømmekontor for disse stillingskategoriene, mens de to nederste radene viser kjønnsfordelingen totalt for alle bispedømmekontorene. Den store forskjellen i totalt antall beror på at Kirkerådet ikke var med i statistikken i 2013.

Det er en tilbakegang i forhold til 2013 av antall kvinnelige ledere som følge av at en kvinne sluttet og en mann ble konstituert i stillingen.

Det er en tilbakegang i forhold til 2013 av antall kvinnelige rådgivere som følge av at en kvinne sluttet og en mann ble tilsatt i stillingen. Stillingen ble lyst ut eksternt. Målet for kvinneandel i statlige foretak er opprettholdt.

Kvinneres gjennomsnittslønn i prosent av menns, administrasjonen

		Ledere	Rådgivere	Konsulenter	Totalt
Nord-Hålogaland	2013	76 %	97 %		76 %
	2014	75 %	98 %	104 %	88 %

Kilde: SAP. Tabellen viser forholdet mellom brutto gjennomsnittslønn for kvinner i forhold til menn blant faste tilsatte på bispedømmekontorene i 2013 og 2014. Lavere prosentsats enn 100 pst. viser at gjennomsnittslønnen blant kvinner er lavere enn menn, mens over 100 pst. angir en høyere gjennomsnittslønn blant kvinner.

For ledere er ulikheten i kvinners og menns gjennomsnittslønn en følge av at avdelingsledere og stiftsdirektør, som er mann, er avlønnet i ulik stillingskode. Dette er i henhold til de ansvarsområdene som er tillagt stillingene.

For rådgivere har ulikheten i kvinners og menns gjennomsnittslønn sammenheng med ulik ansiennitet, realkompetanse og formalkompetanse.

Kvinners gjennomsnittslønn i prosent av menns, prestestillinger

		Prost	Sokneprest	Kapellan	Andre	Totalt
Nord-Hålogaland	2013	100 %	100 %	90 %	96 %	95 %
	2014	106 %	101 %	100 %	92 %	98 %

Kilde: SAP. Tabellen viser forholdet mellom brutto gjennomsnittslønn for kvinner i forhold til menn blant faste tilsatte på i prestestillinger i 2013 og 2014. Lavere prosentsats enn 100 pst. viser at gjennomsnittslønnen blant kvinner er lavere enn menn, mens over 100 pst. angir en høyere gjennomsnittslønn blant kvinner.

Nord-Hålogaland bispedømmeråd har en lønnspolitikk hvor kvinner og menn i sammenlignbare stillinger med lik ansiennitet, realkompetanse og formalkompetanse skal ha like betingelser.

HMS/arbeidsmiljø

HMS-arbeidet ivaretas gjennom etablerte rutiner for oppfølging av avviksrapporter, møter med verneombud og kontaktmøter. Nord-Hålogaland bispedømmeråd er IA-bedrift og har et kontinuerlig fokus på HMS-arbeidet.

I møter med vernetjenesten er det satt fokus på å senke terskelen for avviksrapportering. Et godt fungerende system for avviksrapportering gir bispedømmerådet gode innspill på mulige forbedringsområder. Etatsstatistikken viser en nedgang i sykefraværet. Det har over tid, i samarbeid med prostene og vernetjenesten, vært gjennomført ulike tiltak for å redusere sykefraværet. Antall ledige stillinger er utfordrende også i et HMS-perspektiv. Biskopen har satt fokus på antall forordnede gudstjenester i prosti/sokn hvor det er/har vært stor ledighet. Dette er gjort for at ledigheten ikke skal medføre ekstra belastning på prestene som er i tjeneste.

Fjerning av tidstyver

Det er ikke registrert opplagte tidstyver. Derimot er det et sterkt fokus på å opprettholde de forordninger som er vedtatt. Dette har vært krevende når det tidvis har vært 17 ledige prestestillinger i løpet av året.

Oppfølging av revisjonsmerknader fra Riksrevisjonen.

Ingen revisjonsmerknader fra Riksrevisjonen.

Det er ikke gjort vesentlige endringer i opplegget for styring og kontroll

5 VURDERING AV FRAMTIDSUTSIKTER

For framtidsutsiktene for Nord-Hålogaland bispedømme er den økonomiske utviklingen på kort og lang sikt avgjørende. I denne sammenheng kan det være greit å sitere

“Konjunkturbarometer for Nord-Norge - høsten 2014. Utgiver: Sparebanken Nord-Norge/Innovasjon Norge”:

«En svak krone og høyere vekst internasjonalt vil skape høy eksportvekst fremover. Dette gir fart i nordnorsk økonomi og skjermer landsdelen fra den nasjonale oppbremsingen. Dempet innenlandsk etterspørsel vil imidlertid trekke veksten i nordnorsk økonomi ned de neste par årene. Samlet vil landsdelen oppleve en lavere, men stabil vekst fremover.

Høstens prognose for nordnorsk økonomi er mindre optimistisk enn i vår. Den preges av en svakere utvikling nasjonalt. Nordnorsk økonomi har vokst raskere enn landets samlede økonomi de seneste årene. Denne tendensen vil fortsette fremover. Med en større offentlig sektor og mindre oljebasert økonomi, blir Nord-Norge delvis skjermet for den nasjonale oppbremsingen. Nordnorsk næringsliv er litt mer eksportrettet enn norsk næringsliv for øvrig, og det er først og fremst den tradisjonelle eksporten som vil holde veksten i økonomien oppe de nærmeste årene. Nord-Norge vil stå for 10 prosent av veksten i fastlands-Norge de neste to årene.

Høy eksport holder veksten oppe

Tradisjonell eksportrettet virksomhet er viktig for nordnorsk økonomi, og i de kommende årene enda viktigere. En svak utvikling internasjonalt og vedvarende sterk krone har bydd på store utfordringer for nordnorske eksportører etter finanskrisen. I 2013 svekket imidlertid kronen seg markant og bedret norske eksportbedrifters konkurransevne. Flere av våre viktigste handelspartnere kan vente seg sterkere vekst de neste årene. Russlands boikott av norsk sjømat trekker litt ned, men til nå har den nordnorske laksen funnet andre markeder og salgskanaler.

KB forventer derfor kraftig vekst i nordnorsk eksport de neste årene. I 2014 vil eksporten alene stå for en vekstimpuls på halvannen prosent av landsdelens verdiskaping, det tilsvarer nesten halvparten av den samlede veksten i økonomien. I 2015 og 2016 vil eksportveksten øke ytterligere og gi enda sterkere vekstimpulser. I tillegg forventer vi økte priser fremover på både sjømat og metaller.

Økt eksport gir økte investeringer

Med høyere eksport øker også behovet for investeringer. De siste årene har det vært store forskjeller i investeringstakten blant Nord-Norges eksporterende næringer. Havbruksnæringen har investert mye, mens prosessindustrien i hovedsak har investert for vedlikehold og kapitalslit. Med økt internasjonal etterspørsel vil det bli et stigende behov for å øke produksjonskapasiteten. Dette vil slå ut i økte investeringer i eksportrettet virksomhet. Tendensen synes allerede i SSBs nasjonale investeringstelling for industrien.

Dempet nasjonal etterspørsel

Mens verden har slitt med å komme seg etter finanskrisen, har Norge opplevd stabilt høy vekst i flere år. Når både olje- og boliginvesteringene nå faller, vil veksten i norsk økonomi bremse opp og ramm Nord-Norge indirekte. Nordnorsk økonomi er fortsatt lite oljerettet, og de planlagte utbyggingene i nordområdene de neste årene vil stort sett gjennomføres etter planen. Likevel ser vi tegn til at petroleumsnæringen skalerer ned aktiviteten også i

nord. Lavere oljepris kan føre til noe mindre leteaktivitet, og skulle oljeprisen falle ytterligere, kan det påvirke oljeselskapenes vilje til å satse i landsdelen på lengre sikt.

Svakere vekst i privat konsum

For varehandelen peker pilene nedover. Etter kraftig oppgang mot slutten av fjoråret, har veksten vært avtagende i starten av 2014. Med noe økt ledighet fremover og mer negative utsikter for norsk økonomi vil den private konsumveksten dempes også i nord, men i mindre grad enn i resten av landet. Når norsk økonomi stabiliserer seg i 2016, vil konsumveksten i de tre nordligste fylkene begynne å stige igjen.»

Kommuneøkonomi

Flertallet av kommunene i bispedømmet har en krevende økonomisk situasjon. Inntektene vokser ikke i takt med utgiftene. Kommuneøkonomien er lite robust og dermed sårbar for uforutsette utgifter eller uventet svikt i inntektene. Flere kommuner i bispedømmet er i ROBEK. Kommunenes krevende økonomiske situasjon viser seg også gjennom bevilgningene til drift av den lokale kirke. Dette er utfordrende både med hensyn til å opprettholde kravet om en landsdekkende folkekirke, og for å gi ansatte nødvendig kompetansehevende tilbud.

Arbeidet med kommunereformen har startet i flertallet av kommunene i bispedømmet. Dette sammen med forvaltningsreformen er prosesser som får oppmerksomhet og som kan medføre endringer som vi må forholde oss til og tilpasse oss.

6 ÅRSREGNSKAP

Ledelseskommentar årsregnskapet 2014

Formål

Nord-Hålogaland bispedømmeråd er underlagt Kulturdepartementet. Bispedømmerådet er et ordinært statlig forvaltningsorgan som fører regnskapet i hht. kontantprinsippet, slik det fremgår av prinsippnoten til årsregnskapet. Årsregnskapet utgjør del VI i årsrapporten.

Bekreftelse

Årsregnskapet er avlagt i hht. bestemmelser om økonomistyring i Staten, rundskriv R-115 fra Finansdepartementet og krav i «Virksomhets- og økonomiinstruks for bispedømmerådene i Den norske kirke» fastsatt av FAD 31.01.2013.

Vi mener at regnskapet gir et dekkende bilde av Nord-Hålogaland bispedømmeråds disponible bevilgninger, regnskapsførte utgifter, inntekter, eiendeler og gjeld.

Vurdering av vesentlige forhold

Nord-Hålogaland bispedømmeråd har i 2014 disponert en tildeling på kap. 0340 post 01 Driftsutgifter på kr. 81.282.000,- og hatt et inntektskrav på kap. 3340 post 01 på kr. 1.442.000,-. I tillegg har bispedømmerådet mottatt belastningsfullmakter på kap. 0340 post 75 Trosopplæring på kr. 14.948.000,-, på kap. 0340 post 77 Tilskudd til virksomhet i Den norske kirke på kr. 11.183.000,- og på kap. 0841 Mekling post 21 på kr. 30.000,-. Jfr. bevilgningsrapporteringen og note A.

Mindreutgiften for post 01 Driftsutgifter ble kr. 1.282.804,-. Men etter å ha hensyntatt inntekter fra refusjon av foreldre- og sykepenger på kr. 911.688,- og en mindreinntekt i fht. inntektskravet på kr. 517.163,-, har Nord-Hålogaland bispedømmeråd en samlet mindreutgift på kr. 1.677.329,- som søkes overført til neste år (jfr. beregninger i note B).

For tilskuddspost 75 Trosopplæring (belastningsfullmakt fra Kirkerådet) viser regnskapet et mindreforbruk på kr. 1.345.500,-.

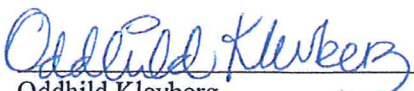
For tilskuddspost 77 Tilskudd til virksomhet i Den norske kirke (belastningsfullmakt fra Kirkerådet) viser regnskapet et mindreforbruk på kr. 777.000,-.

For belastningsfullmakt på kap. 0841 Mekling post 21 viser regnskapet et mindreforbruk på kr. 19.485,-.

Artskontorrapporteringen viser at utgifter rapportert til bevilgningsregnskapet utgjør kr. 79.094.523,-, mot kr. 77.095.791,- i 2013. Økningen her skyldes delvis en økning i utbetalinger til lønn og sosiale utgifter med kr. 1.132.692,- samt en reduksjon av offentlige lønnsrefusjoner med kr. 853.298,-. Økning i utbetalinger til lønn og sosiale utgifter skyldes i hovedsak generell lønnsøkning i fhm. årets lønnsoppgjør. Andre utbetalinger til drift utgjør kr. 15.801.197,-, noe som er tilnærmet uforandret i fht. 2013.

Lønnsandelen av driftsutgiftene er på ca. 80 %, noe den har vært de siste 3 år.

Tromsø, 27.02.2015

Oddhild Klevberg
nestleder, Nord-Hålogaland bispedømmeråd

Oddgeir Stenersen
stiftsdirektør, Nord-Hålogaland bispedømmeråd

Prinsippnote årsregnskapet

Årsregnskap for Nord-Hålogaland bispedømmeråd er utarbeidet og avlagt etter nærmere retningslinjer fastsatt i bestemmelser om økonomistyring i staten ("bestemmelsene"), fastsatt 12. desember 2003 med endringer, senest 18. september 2013. Årsregnskapet er i henhold til krav i bestemmelsene punkt 3.4.1, nærmere bestemmelser i Finansdepartementets rundskriv R-115 og eventuelle tilleggskrav fastsatt av eget departement.

Oppstillingen av bevilgningsrapporteringen omfatter en øvre del med bevilgningsrapporteringen og en nedre del som viser beholdninger virksomheten står oppført med i kapitalregnskapet. Oppstillingen av artskontorrapporteringen har en øvre del som viser hva som er rapportert til statsregnskapet etter standard kontoplan for statlige virksomheter og en nedre del som viser grupper av kontoer som inngår i mellomværende med statskassen.

Oppstillingen av bevilgningsrapporteringen og artskontorrapporteringen er utarbeidet med utgangspunkt i bestemmelsene punkt 3.4.2 – de grunnleggende prinsippene for årsregnskapet:

- a) Regnskapet følger kalenderåret
- b) Regnskapet inneholder alle rapporterte utgifter og inntekter for regnskapsåret
- c) Utgifter og inntekter er ført i regnskapet med brutto beløp
- d) Regnskapet er utarbeidet i tråd med kontantprinsippet

Oppstillingene av bevilgnings- og artskontorrapportering er utarbeidet etter de samme prinsippene, men gruppert etter ulike kontoplaner. Prinsippene korresponderer med krav i bestemmelsene punkt 3.5 til hvordan virksomhetene skal rapportere til statsregnskapet. Sumlinjen "Netto rapportert til bevilgningsregnskapet" er lik i begge oppstillingene.

Alle statlige virksomheter er tilknyttet statens konsernkontoordning i Norges Bank i henhold til krav i bestemmelsene pkt. 3.8.1. Ordinære forvaltningsorgan (bruttobudsjetterte virksomheter) tilføres ikke likviditet gjennom året. Ved årets slutt nullstilles saldoen på den enkelte oppgjørskonto ved overgang til nytt år.

Bevilgningsrapporteringen

Bevilgningsrapporteringen viser regnskapstall som Nord-Hålogaland bispedømmeråd har rapportert til statsregnskapet. Det stilles opp etter de kapitler og poster i bevilgningsregnskapet som Nord-Hålogaland bispedømmeråd har fullmakt til å disponere. Oppstillingen viser alle finansielle eiendeler og forpliktelser Nord-Hålogaland bispedømmeråd står oppført med i statens kapitalregnskap. Kolonnen samlet tildeling viser hva virksomheten har fått stilt til disposisjon i tildelingsbrev for hver kombinasjon av kapittel/post.

Mottatte fullmakter til å belaste en annen virksomhets kombinasjon av kapittel/post (belastningsfullmakter) vises ikke i kolonnen for samlet tildeling, men er omtalt i note B til bevilgningsoppstillingen. Utgiftene knyttet til mottatte belastningsfullmakter er bokført og rapportert til statsregnskapet og vises i kolonnen for regnskap.

Avgitte belastningsfullmakter er inkludert i kolonnen for samlet tildeling, men bokføres og rapporteres ikke til statsregnskapet fra virksomheten selv. Avgitte belastningsfullmakter bokføres og rapporteres av virksomheten som har mottatt belastningsfullmakten og vises derfor ikke i kolonnen for regnskap. De avgitte fullmaktene framkommer i note B til bevilgningsrapporteringen.

Artskontorapporteringen

Artskontorapporteringen viser regnskapstall Nord-Hålogaland bispedømmeråd har rapportert til statsregnskapet etter standard kontoplan for statlige virksomheter. Nord-Hålogaland bispedømmeråd har en trekkrettighet for disponible tildelinger på konsernkonto i Norges bank. Tildelingene skal ikke inntektsføres og vises derfor ikke som inntekt i oppstillingen.

Note 7 til artskontorapporteringen viser forskjeller mellom avregning med statskassen og mellomværende med statskassen.

Oppstilling av bevilgningsrapportering for regnskapsår 2014

Utgiftskapittel	Kapittelnavn	Post	Posttekst	Note	Samlet tildeling	Regnskap 2014	Merutgift (-) og mindretgift
0340	Driftsutgifter	01	Driftsutgifter	A, B	81 282 000	79 999 196	1 282 804
0340	Driftsutgifter	21	Spesielle driftsutgifter	A, B	1 250 000	0	1 250 000
0340	Tilskudd til trosopplæring	75	Tilskudd	B	14 948 000	13 602 500	
0340	Tilskudd til virksomhet i den norske kirke	77	Tilskudd	B	11 183 000	10 406 000	
0841	Mekling	21	Spesielle driftsutgifter	B	30 000	10 515	
<i>Sum utgiftsført</i>					108 693 000	104 018 211	

Inntektskapittel	Kapittelnavn	Post	Posttekst	Samlet tildeling	Regnskap 2014	Merinntekt og mindreinntekt (-)	
3340	Salgsinntekter	01	Driftsinntekter	A, B	1 442 000	924 837	-517 163
3340	Refusjon fødselspenger	16	Refusjon av foreldrepenger	B	0	297 075	297 075
3340	Refusjon sykepenger	18	Refusjon av sykepenger	B	0	614 613	614 613
3340	Salgsinntekter	21	Ymse	A, B	1 250 000	0	-1 250 000
5309	Tilfeldige inntekter	29	Ymse		0	134 097	
5700	Arbeidsgiveravgift SLP	72	Arbeidsgiveravgift		2 692 000	2 297 372	
<i>Sum inntektsført</i>					2 692 000	4 267 994	

Netto rapportert til bevilgningsregnskapet

Kapitalkontoer		99 750 217
60071501	Norges Bank KK /innbetalinger	2 382 620
60071502	Norges Bank KK/utbetalinger	-102 404 601
703883	Endring i mellomværende med statskassen	271 764
<i>Sum rapportert</i>		0

Beholdninger rapportert til kapitalregnskapet (201412)

Konto	Tekst	2014	2013	Endring
6260	Aksjer	0	0	0
703883	Mellomværende med statskassen	-4 012 317	-4 284 081	271 764

Note A Forklaring av samlet tildeling			
Kapittel og post	Overført fra i fjor	Årets tildelinger	Samlet tildeling
034001	2 672 000	78 610 000	81 282 000
034021		1 250 000	1 250 000
334001		1 442 000	1 442 000
334021		1 250 000	1 250 000

Note B Forklaring til brukte fullmakter og beregning av mulig overførbart beløp til neste år

Kapittel og post	Stikkord	Merugift(-)/ mindre utgift	Utgiftsfor av andre i hht Merugift(-)/ mindre utgift etter avgitte belønningsfullmakter	Standard refusjoner på inntektspostene 15-18	Merinntekter iht merinntektsfullmakt	Omdisponering fra post 01 til 45 eller til post 01/21 fra neste års bevilgning	Innsparinger	Sum grunnlag for overføring	Maks. overførbart beløp *	Mulig overførbart beløp beregnet av virksomheten
034001		1 282 804	1 282 804	911 688	-517 163			1 677 329	3 030 500	1 677 329
034021		1 250 000	1 250 000		-1 250 000			0	(2 500)	0
034075		1 345 500	1 345 500	Ikke aktuell	Ikke aktuell	Ikke aktuell	Ikke aktuell	Ikke aktuell		
034077		777 000	777 000	Ikke aktuell	Ikke aktuell	Ikke aktuell	Ikke aktuell	Ikke aktuell		
084121		19 485	19 485	Ikke aktuell	Ikke aktuell	Ikke aktuell	Ikke aktuell	Ikke aktuell		

*Maksimalt beløp som kan overføres er 5% av årets bevilgning på driftspostene 01-29, unntatt post 24 eller sum av de siste to års bevilgning for poster med stikkordet "kan overføres". Se rundskriv R-2/2013 for mer detaljert informasjon om overføring av ubrukte bevilgninger.

Forklaring til bruk av budsjetfullmakter

Mottatte belønningsfullmakter:

Nord-Hålogaland bispedømmeråd har for 2014 mottatt en belønningsfullmakt fra Kirkerådet på kr. 14.948.000,- på kapittel/post 034075. Nord-Hålogaland bispedømmeråd har benyttet kr. 13.602.500,- av denne fullmakten. I hht. mottatt tilsagnsbrev fra Kirkerådet kan det søkes om overføring av mindreforbruket til neste år. Dette er gjort i fhm. vår rapportering til Kirkerådet medio januar 2015. Belønningsfullmakten gjelder midler til trosopplæring i Nord-Hålogaland bispedømme og skal fordeles til menighetene i hht. egne retningslinjer.

Nord-Hålogaland bispedømmeråd har for 2014 mottatt en belønningsfullmakt fra Kirkerådet på kr. 11.183.000,- på kapittel/post 034077. Nord-Hålogaland bispedømmeråd har benyttet kr. 10.406.000,- av denne fullmakten. Belønningsfullmakten gjelder midler til kirkelige formål (undervisning, diakoni og kirkemusikkk) i Nord-Hålogaland bispedømme og skal fordeles til menighetene i hht. egne retningslinjer.

Nord-Hålogaland bispedømmeråd har for 2014 mottatt en belønningsfullmakt fra Barne- og ungdoms- og familiedirektoratet på kr. 30.000,- på kapittel/post 084121. Nord-Hålogaland bispedømmeråd har benyttet kr. 10.515,- av denne fullmakten. Belønningsfullmakten gjelder midler til godtgjøring av møklere.

Fullmakt til å bruke standard refusjoner av lønnsutgifter til å overskride utgifter:

Nord-Hålogaland bispedømmeråd har mottatt lønnsrefusjoner på kapittel/post 334016 og 334018 med kr. 911.688,-. Beløpet inngår i beregningen av mulig overførbart beløp til neste år.

Fullmakt til å overskride driftsbevilgninger mot tilsvarende merinntekter:

Nord-Hålogaland bispedømmeråd har for 2014 ikke merinntekter som gir grunnlag for å overskride driftsbevilgningen.

Mulig overførbart beløp:

Nord-Hålogaland bispedømmeråds ubrukte bevilgning på kapittel/post 034001 er kr. 1.677.329,-. Dette utgjør 2,1 % av årets tildeling. Da dette er under grensen på 5 % anses hele beløpet som mulig å overføre til neste budsjettår.

Oppstilling av artskontorrapporteringen for 2014

	Note	201412	201312
Inntekter rapportert til bevilgningsregnskapet			
Innbetalinger fra gebyrer	1	0	0
Innbetalinger fra tilskudd og overføringer	1	396 850	314 500
Salgs- og leieinnbetalinger	1	482 590	1 564 702
Andre innbetalinger	1	45 397	16 494
Innbetaling av finansinntekter	1	0	0
<i>Sum innbetalinger</i>		924 837	1 895 696
Utgifter rapportert til bevilgningsregnskapet			
Utbetalinger til lønn og sosiale utgifter	2	64 205 014	63 072 322
Offentlige refusjoner vedrørende lønn	2	-911 688	-1 764 986
Utbetalt til investeringer	3	0	0
Utbetalt til kjøp av aksjer		0	0
Andre utbetalinger til drift	4	15 801 197	15 788 196
Utbetaling av finansutgifter	4	0	259
<i>Sum utbetalinger</i>		79 094 523	77 095 791
Netto rapporterte utgifter til drift og investeringer		78 169 686	75 200 095
Innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten			
Innbetaling av skatter, avgifter, gebyrer m,m,	5	0	0
<i>Sum innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten</i>		0	0
Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten			
Utbetalinger av tilskudd og stønader	6	24 012 000	20 902 500
<i>Sum tilskuddsforvaltning og andre overføringer til andre</i>		24 012 000	20 902 500
Inntekter og utgifter rapportert på felleskapitler			
5700 Folketrygdens inntekter - Arbeidsgiveravgift		2 297 372	2 205 710
5309 Tilfeldige inntekter (gruppeliv m,m)		134 097	127 210
<i>Sum inntekter og utgifter rapportert på felleskapitler</i>		2 431 469	2 332 920
Netto utgifter rapportert til bevilgningsregnskapet		99 750 217	93 769 675
Oversikt over mellomværende med statskassen			
Eiendeler og gjeld		201412	01.01,2014
Fordringer (legg til linjer og vis på konto)	7	65 968	20 000
Kasse (legg til linjer og vis på konto)	7	0	0
Bankkontoer med statlige midler utenfor Norges Bank (legg til linjer og vis på k	7	0	0
Skyldig skattetrekk	7	-2 893 286	-2 697 346
Skyldige offentlige avgifter (legg til linjer og vis på konto)	7	0	0
Annen gjeld (legg til linjer og vis på konto)	7	-1 184 999	-1 606 735
Sum mellomværende med statskassen		-4 012 317	-4 284 081

Note 1 Inntekter rapportert til bevilgningsregnskapet 2014

	201412	201312
<i>Innbetalinger fra gebyrer</i>		
Byggesaksgebyr	0	0
Tilsynsavgift elsikkerhet	0	0
Gebyrer / avgift omsetning produksjon sprengstoff første omsetningsledd	0	0
Sum innbetalinger fra gebyrer	0	0
<i>Innbetalinger fra tilskudd og overføringer</i>		
Tilskudd fra andre statlige virksomheter	161 850	0
Tilskudd fra organisasjoner og stiftelser	235 000	314 500
Sum innbetalinger fra tilskudd og overføringer	396 850	314 500
<i>Salgs- og leieinnbetalinger</i>		
Salgsinntekt varer, utenfor avgiftsområdet	251 500	1 600
Eksterne refusjonsinntekter	231 090	1 563 102
Sum salgs- og leieinnbetalinger	482 590	1 563 102
<i>Andre innbetalinger</i>		
Annen driftsrelatert inntekt	45 397	16 494
Sum andre innbetalinger	45 397	16 494
<i>Innbetaling av finansinntekter</i>		
Renteinntekter	0	0
Valutagevinst (agio)	0	0
Annen finansinntekt	0	0
Sum innbetaling av finansinntekter	0	0
Sum inntekter rapportert til bevilgningsregnskapet	924 837	1 894 096

Note 2 Utbetalinger til lønn og sosiale utgifter og innbetalinger av offentlige refusjoner vedrørende lønn 2014

	201412	201312
<i>Utbetalinger til lønn og sosiale utgifter</i>		
Lønninger	60 361 847	59 034 406
Arbeidsgiveravgift	2 297 372	2 205 710
Pensjonsutgifter*	0	0
Andre ytelser	1 545 795	1 832 206
Sum utbetalinger til lønn og sosiale utgifter	64 205 014	63 072 322
* Denne linjen benyttes av virksomheter som innbetaler pensjonspremie til SPK.		
<i>Offentlige refusjoner vedrørende lønn</i>		
Sykepenges og andre refusjoner	911 688	1 764 986
Sum offentlige refusjoner vedrørende lønn	911 688	1 764 986
Antall årsverk:	96	95

Note 3 Utbetalt til investeringer 2014

	201412	201312
Immaterielle eiendeler og lignende	0	0
Tomter, bygninger og annen fast eiendom	0	0
Beredskapsanskaffelser	0	0
Infrastruktureiendeler	0	0
Nasjonaleiendom og kulturminner	0	0
Maskiner og transportmidler	0	0
Driftsløsøre, inventar, verktøy og lignende	0	0
Andre utgiftsførte investeringer (*)	0	0
Sum utbetalt til investeringer	0	0
<i>(*) Spesifiseres ytterligere dersom det er andre vesentlige poster som bør fremgå av regnskapet</i>		

Note 4 Andre utbetalinger til drift og utbetaling av finansutgifter 2014

	201412	201312
<i>Andre utbetalinger til drift</i>		
Husleie	1 870 325	1 940 055
Vedlikehold egne bygg og anlegg	0	0
Vedlikehold og ombygging av leide lokaler	0	0
Andre utgifter til drift av eiendom og lokaler	424 604	402 833
Reparasjon og vedlikehold av maskiner, utstyr mv.	4 816	2 948
Mindre utstysanskaffelser	556 751	909 488
Leie av maskiner, inventar og lignende	659 010	824 583
Konsulenter og andre kjøp av tjenester fra eksterne	2 308 040	2 095 307
Reiser og diett	4 053 253	4 156 670
Øvrige driftsutgifter (*)	5 924 398	5 456 313
Sum andre utbetalinger til drift	15 801 197	15 788 196
<i>Utbetaling av finansutgifter</i>		
Renteutgifter	0	0
Agiotap	0	259
Andre finansutgifter	0	0
Sum utbetaling av finansutgifter	0	259
<i>(*) Bør spesifiseres ytterligere dersom det er vesentlige poster som bør fremgå av regnskapet</i>		

Note 5 Innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten 2014

	201412	201312
Sum innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten	0	0

Note 6 Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten 2014

	201412	201312
Tilskudd til menigheter og fellesråd	24 012 000	20 902 500
Sum tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten	24 012 000	20 902 500

Tilskuddsforvaltningen omfatter post 75 Trosopplæring og post 77 Tilskudd til kirkelige formål i hht. retningslinjer gitt av Kirkerådet.

Post 77 Trosopplæring gjelder midler som skal fordeles til menighetene i bispedømmet, og har som formål at alle menighetene skal fornye sin trosopplæring for alle døpte mellom 0 - 18 år. Fordelingen til menighetene er gjort i hht. fastsatte kriterier og prosedyrer fastsatt av Kirkerådet.

Post 75 Tilskudd til kirkelige formål gjelder i hovedsak statlig tilskudd til diakon- og kateketstillinger som tidligere var statlige, samt tilskudd til det kirkemusikalske arbeidet i Tromsø Domkirke.

Note 7 Sammenheng mellom avregning med statskassen og mellomværende med statskassen 2014

	201412	201412	
	Spesifisering av bokført avregning med statskassen	Spesifisering av rapportert mellomværende med statskassen	Forskjell
Finansielle anleggsmidler			
Finansielle anleggsmidler*	0	0	0
Sum	0	0	0
Omløpsmidler			
Kundefordringer	9 860	0	9 860
Andre fordringer	44 097	65 968	-21 871
Kasse og bank	0	0	0
Sum	53 957	65 968	-12 011
Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld	0	0	0
Skyldig skattetrekk	-2 893 286	-2 893 286	0
Skyldige offentlige avgifter	0	0	0
Annen kortsiktig gjeld	-1 184 999	-1 184 999	0
Sum	-4 078 285	-4 078 285	0
Langsiktige forpliktelser			
Annen langsiktig gjeld	0	0	0
Sum	0	0	0
Sum	-4 024 329	-4 012 317	-12 011

* Virksomheter som eier finansielle anleggsmidler i form av investeringer i aksjer og selskapsandeler fyller også ut note 7 B

Del B Spesifisering av investeringer i aksjer og selskapsandeler

	Antall aksjer	Eierandel	Stemmeandel	Årets resultat i selskapet	Balansført verdi egenkapital i selskapet	Balansført verdi i regnskap*
Aksjer						
Forretningskontor						
Ervervsdato						
Selskap 1						
Selskap 2						
Balansført verdi 31.12.2014						0

* Virksomheter som eier aksjer og selskapsandeler fyller også ut note 7 B